

- CAP. II. *De potestate Parochorum in administratione Sacramentorum, & eorum, quæ prope ad Sacramenta accedunt, Sacramentalium.* pag. 228.
 CAP. III. *De potestate Parochorum ratione habita funerum, & quæ funeribus cohærent, adjutorum.* pag. 230.
 CAP. IV. *De officiis, ac ministeriis, quibus Parochi cum publica utilitate fideles suæ curæ commendatos regere valeant.* pag. 244.
 CAP. V. ET POSTREMUM. *De jure Parochorum in oblationibus in Ecclesiam collatis, aut ex debito, aut ex liberalitate fidelium in Parochia consistentium.* pag. 247.
 CONCLUSIO. pag. 258.

DISSERTATIO QUARTA.

DISSERTATIO QUINTA.

DISSERTATIO SEXTA.

CAROLI SEBASTIANI BERARDI

PRESBYTERI UNELIENSIS,

DE REBUS AD CANONUM SCIENTIAM PERTINENTIBUS

CONSULTORIS REGII,

ET IN TAURINENSI ATHENÆO

DECRETALIU PROFESSORIS

COMMENTARIA

IN JUS ECCLESIASTICUM UNIVERSUM.

TOMUS SECUNDUS.

MATRITI:

EX TYPOGRAPHIA JOSEPHI DE URRUTIA.

ANNO MDCCXC.

Prostant apud Viduam Bernardi Alverà, & Filios, in via vulgò
 Carrera de S. Gerónimo.

CAROLI SEBASTIANI BEWARDI
PRESBYTERI UNIVERSITATIS
DE REBUS AD CANONUM SCIENTIAM PERTINENTIBUS
CONSULTORIS REGII
ET IN TAURINENSIS AETHNÆO
DECRETALUM PROFESSORIS
COMMENTARIA
IN JUS ECCLESIASTICUM UNIVERSITATIS
TOMUS SECUNDUS

M A T R I X
EX TYPOGRAPHIA JOSEPHI DE ORTURA
A N N O M D C C C X
Prestans quod Titulus, & Titulus, in illa
Cursus de S. Canonibus

IN TERTIUM
DECRETALUM GREGORII IX. LIBRUM
COMMENTARIA.

SIVE
De Beneficiis Ecclesiasticis
TRACTATIO

Brevis quidem, sed undique absoluta,
Ad quam præcipui ejusdem Libri Tertii tituli exiguntur.

IN expendendo publico potius Ecclesiarum, quàm privato Clericorum jure versabar, quum ad interpretationem libri primi, & secundi Decretalium Gregorianarum de potioribus Ecclesiæ dignitatibus, illarumque jurisdictione, & officiis tractationem inscriptam, concinnatamque proposui. Rectus ordo nunc postulat, ut Collectorem secutus ad Commentaria libri tertii ineunda jus privatum Clericorum expendam, quod maxima in parte in beneficiis Ecclesiasticis adipiscendis, retinendis, administrandisque consistit. Qua in re non tantum inest suavissima delectatio, quod elegans inde disserendi, disputandique materies præbeatur; verum etiam posita invenitur pergrata utilitas, quod certæ præjaciendæ sint regulæ, unde dirimantur, quæ sanè amplissimæ in judiciis, & in foro Ecclesiastico emergunt, controversiæ, in quibus cæteroqui plurimum studiorum, & contentionis passim impenditur. Et quidem in primis non mediocri jucunditate fruitur, qui in ea Clericorum jura animum intendit, quæ origine antiquissima sunt, quæ per varios temporum casus varias passim vices habuerunt, quæ certis hodie regulis concluduntur, adeo ut qui mentem suam prudentia, ac moderatione composuerit, videlicet qui nec eo animo est, ut vetera temnat, & in una recentiore disciplina graviter cubet, nec eo, ut canorum, priscorumque Virorum sola laudet constituta, quæcumque nova fastidians, mirari æquè, ac gaudere possit in varietate ipsa imaginum, quæ profectò, & speciosæ sunt universæ, & eò collineant omnes,

quò ad bonum utilitatemque rei Ecclesiasticæ perveniatur. Deinde si de ubere hinc percipiendo fructu sermonem habere vellem, dies me, oratioque deficeret, & rem perspectam oculis, tritissimamque persequer, quando tot virorum gravissimorum uberrimæ de hac ipsa re editæ lucubrationes, quotidianæ controversiæ de beneficiis agitæ, sollicitæ Episcoporum, ipsorumque Pontificum Maximorum curæ in hac parte dirigenda, moderanda, exornandaque impensæ, istud ipsum abundè testificantur. Si fortè quemquam, aut turbet immensa propemodum multitudo dicendorum, aut premat gravitas pœnè inferenda disputationum, is planam laborem meo methodum paratam inveniet, ex qua fiat, ut eùm perspicuitas lucem adferat, tum ordo suis in sedibus tributa singula locet, adcommodet. Nimirum septem Dissertationibus universa complectar, ac digeram. In prima originem, naturam, ac qualitates universas beneficiorum generaliter exhibebo. Secunda pandet varias beneficiorum species, & singulas singulorum proprietates. Agam in tertia de beneficiis erigendis restaurandis, uniendis, vel dividendis. Huic autem quartam adjiciendam necessariò duxi, quæ de juribus Patronorum inscriberetur, propterea quòd eadem Patronorum jura ut plurimum ex erectione, vel restauratione beneficiorum acquirantur. In quinta progrediar ad expendendas beneficiorum collationes. Sexta explicavit jura, & onera Clericorum, qui beneficia obtinuerint. In postrema disseram de causis, & modis, quibus beneficia amittuntur. Utque rem absolutissimam undique faciam, brevi appendice subjecto, quædam beneficia impropria, & singulares eorundem notas, quibus ista paulisper à generalibus beneficiorum regulis deflectunt, indicabo.

DISSERTATIO PRIMA DE BENEFICIORUM ORIGINE, NATURA, ET QUALITATIBUS.

Ad hanc, cœterasque subsequentes Dissertationes
referendus est titulus 5. libri 3.
Decretalium.

CAPUT I.

Quid sint Beneficia, & quæ illorum instituentium ratio.

NON prisca ætas, quæ Clericos ut plurimum invitos ad Ecclesiastica gerenda munera non tam advocabat, quàm cogebat, sed inferior, quamquam non sera, posteritas *Beneficiorum* nomine donavit Sacra ministeria, quibus dum Clerici vacarent ex Prælatorum mandatu, Ecclesiarum peculiis alerentur. Id facilè deducitur ex Hieronymo, qui in can. 6. caus. 8. quæst. 1. tradens, in dignitatibus Ecclesiasticis nullam esse habendam aut amoris, aut necessitudinis, aut similis cujuscumque adfectionis rationem, sed dumtaxat utilitatem Ecclesiæ attendendam, lugensque illorum Prælatorum perfidiam, qui has regulas minimè custodirent, ajebat, cernere se, plures hanc rem *beneficium* facere; quasi diceret, longe esse dissita Ecclesiastica officia à beneficiorum natura, nec facilè cum beneficiis posse confundi. Quid hoc monumento clarius ad evincendum, temporibus Hieronymianis necdum beneficiorum nomen in Ecclesia auditum fuisse? Nec quisquam erit, qui putet, nomen beneficiorum jam inolevisse temporibus Concilii Chalcedonensis in

conspetu canonis 9. caus. 1. quæst. 3., ubi Alexander II. ait jam in eo Concilio constitutum, damnari eos, qui *Ecclesiæ beneficium interventu pecuniæ acquirunt*. Præterquamquod enim in integra Alexandri II. epistola ea verba desiderantur, uti observavi in meis adnotationibus in Gratianum, Canon ipse Chalcedonensis ita à Gratiano exhibetur in can. 8. caus. 1. quæst. 1., ut tradatur quidem, neminem in clero connumerandum esse quocumque nomine, datione pecuniæ; non tamen usurpetur nomen beneficium. Quicumque hoc nomen dicto canoni 9. adsuit, is sanè clarius explicavit Chalcedonensis Concilii mentem, eò scilicet tendentem, quòd ministeria quæcumque Ecclesiastica, quæ beneficia inde appellata sunt, contemplatione jurium, atque emolumentorum, ab omni simoniæ labe vindicarentur. Amplius dixero, ne temporibus quidem Justiniani Imperatoris nomen illud obtinuisse, quando ex Novella 6. cap. 8. deducitur, vetitum fuisse Episcopis, ne gravarent Ecclesias majore numero Clericorum, quàm ferrent Ecclesiasticorum reddituum vires, ne propter aliquas quidem *compassiones, aut beneficia* quasi dice-